

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De personis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Diaconis & Diaconatu. Tit. 4

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62002)

TITULUS III.

De iis, qui in Sacris constituti.

SUMMARIUM.

Continuatio materiarum ad precedentes.

Postquam locuti fuimus de iis personis, quæ & in Sacerdotio Sacris sunt constituti; loquendum iudicamus de iis, qui quidem non sunt in Sacerdotio, sed tamen in Sacris. Nunc pe de Diaconis & Subdiaconis. (Qui aliquando Sacerdotio appellantur, sed abusive.) Et propter nominis non tantum affinitatem, sed & ordinationis cum Diaconis similitudinem, faciemus & Diaconissarum mentionem, & hæc, ad evitandam confusionem, singulis titulis. Quos connectit hic titulus.

TITULUS IV.

De Diaconis & Diaconatu.

SUMMARIUM.

1. Continuatio.	<i>Apostolis.</i>
2. Diaconatus an Ordo.	8. An debeant esse calibæ.
3. Ejus materia qua.	9. Cujus ætatis.
4. An traditio Evangelii.	10. Quarum qualitatum.
5. Diaconatus qua forma.	11. Officium eorum quæ olim.
6. Unde origo.	
7. An hi, de quibus loquimur, diversi à creatis ab olim.	12. Quod hodie vi Carthagini.

Uia dicturi de *Diaconis* Græcè dictis, Latinè *Ministris*, *can. cleror. vers. Græce Diaconi. dist. 10.* quia Sacerdoti ministrant; idè & de *Diaconatu*, de eoque tria inquirenda iudicamus; Nempe *materiam & formam*; deinde *Diaconorum officium*.

Circa quæ in Scholis concitari solent turbines & fatis nimbofi.

Dicimus *Diaconatum* esse ordinem, & imprimere characterem; 2
perinde ut Sacerdotium. Nec enim concipi potest *Sacerdos* sine *Diacono* & *Ministro*. Redundat enim necessariò relatio, qua *Sacerdos* for-
tur in sacrificium, in *Diaconum*.

In ejus per Episcopum creatione considerari solent duo, *materia & forma*. Sic enim loquuntur Scholastici.

Quoad *Materiam Diaconatus*, horum sententiæ sunt quatuor. 3

Prima, vult eam esse solam manuum impositionem; *S. Bonaventura in 4. dist. 24. 1. part. art. 1. qu. 4. Durand. ibid. qu. 3. num. 7. & 8. Scot. ad eand. distinct. qu. 1. Secunda*, præter illam dicit adesse debere stolam, Dalmaticam, & Evangelii traditionem. *Medina lib. 1. de continentia. cap. 39. Sichardus Cremonensis Episcopus, lib. 2. de Institut. Eccles. cap. 2.* explicatâ impositionis manuum necessitate, loquitur sic; Postea dat ei stolam super humerum sinistrum Episcopus, dicens; Accipe stolam candidatam de manu Domini, &c. Et postea, ut intelligat se esse Christi præconem, tradit Evangelium, dicens; Accipe potestatem legendi Evangelium tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Domini. Hac resigitur, & hæc verba sunt hujus Sacramenti substantia. Dalmatica vero sicuti datur, solemnitas est, & non substantia. Tertia; manuum impositioni solam addit libri Evangeliorum traditionem. *S. Thomas qu. 97. art. 5. ad quintum & quest. 38. art. 1. ad 1. Cardin. Hostius in Confess. Cathol. cap. 52. Card. Bellarm. de Sacram. Ordin. cap. 9. Isambert. de eod. disp. 3. art. 3. Koning. disp. 20. de eod. dub. 7. conclus. 3. Quarta;* dicit sufficere Evangelii traditionem, ita *Sylvester in Sum. verb. Ordo. 2. num. 3. Gregor. de Valentia disp. 9. qu. 1. de Sacram. Ordin. punct. 5. Menarius tract. de Ordine. disp. 6. sect. 1. tom. 3. in Summ. S. Thomæ.*

Quarum sententiarum quæ sit verior, non hic est nostrum examina- 4
Rr
mina-

Orvinius
de Personis
nes, Ecclesiæ
G IV
32

minare, eam examinationem relinquimus Theologis: Dicimus tamen nullos Authores antiquos, qui de Ordinibus scripserunt Ecclesiasticis, Traditionis Evangelii meminisse, ut *S. Isidor. lib. 2. cap. 8. de divinis Officiis*. Imo *Amalarius lib. 2. de Ecclesiast. offic. cap. 11. & 12.* evidenter Evangelii traditionem excludit à Diaconi ordinatione; Sic enim scribit; *Primo tempore Diaconus non legebat Evangelium, quod nondum erat scriptum: Sed postquam statutum est à Patribus nostris, ut Diaconus legeret Evangelium, statuerunt ut & Subdiaconus legeret Epistolam. Adidit tamen eodem loco; Miror quia de re sumptus usus in Ecclesia nostra, ut Subdiaconus frequentissime legat lectionem ad Missam, cum hoc non reperiat ex ministerio sibi dato in consecratione commissum, neq. ex literis canonici, neq. ex nomine suo.* Et in fine cap. 12. dicit; *Additur unum ministerium Diacono, id est, ut legat Evangelium, quod in primo tempore non legebatur.* Concilium Carthageniense IV. sic loquitur; *Diaconus cum ordinatur, solum Episcopus qui eum benedicit, manus super caput illius imponit, quia non ad Sacerdotium, sed ad ministerium consecratur.*

Postea, licet ipsi Apostoli eorumque Successores Missam tantum Epistola & Evangelio celebraverint, eamque inchoaverint ab his Canonis verbis; *Hanc igitur oblationem, &c.* *Alcuinus de divin. offic. cap. 2. de celebrat. Missæ.* *Walfrid. Strabo de rebus Ecclesiast. cap. 22.* *Amalarius tract. lib. 4. cap. 20.* & ante eos *S. Gregor. Joan. Diaconus lib. 2. in ejus ecclesia* tamen invaluit mos solennis lectionis Evangelii inter Missarum solemnias faciendæ per *Diaconum*; ita tamen, ut non pertinere ad ipsum sacrificium.

Et certe mos ille, tam in Ecclesia Græca, quam Latina, invaluit temporibus antiquissimis in multis locis: *S. Clemens lib. 2. de Constit. cap. 57.* post attributas veteris Testamenti & Apostolicas lectiones Leutori, lectionem Evangelii non solum attribuit *Diacono*, sed *Ei* vel *Presbytero*. *S. Hieronymus in Epist. ad Sabianam dicit; Evangelium Christi quasi Diaconus lectitabas.* Dicta confirmantur per Concilium Valense II. sive III. anno 529. celebratum *can. 21.*

Sed rursus pro variis temporibus & gentium varietate variaverunt. Verum tamen rationem solennis Evangelii lectionis *Diaconum* tributa, non fuisse, quod in ejus ordinatione illi Evangeliorum tradere

Codex. Sacramentaria enim antiqua, licet in Missa ordine Evangelice lectionis à Diaconis facta faciant mentionem, nusquam tamen cum Diaconi enarrant ordinationem, traditionis Evangelii faciunt mentionem.

Lectiones tamen Evangelii quia fiebant in Ecclesia veteri cum apparatu & solemnitate magna, decorum iudicatum fuit & Ecclesia gravitati consentaneum eas fieri à viris gravibus & honoratis: Scribit Sozomenus; *lib. 7. Histor. Eccles. cap. 19. Hinc etiam sacrum Codicem Evangeliorum hic Alexandriae legit solus Archidiaconus, apud alios vero Diaconi: In multis etiam Ecclesiis soli Sacerdotes; diebus autem solemnibus Episcopi, ut Constantinopoli prima feria Resurrectionis Dominice.*

Hactenus de materia Diaconatus; & de quaduplici circa eam sententia; Nunc de eius forma.

Circa eam itidem sententia quatuor sunt diversae. Quemadmodum enim, cum Morino de sacris Ordinatis. part. 3. exercit. 9. de Diaconis. cap. 1. de Diaconatus materia quaduplicem retulimus sententiam & approbavimus unam; sic & faciemus nunc.

Dicimus tamen, cum eodem, iisdem auctoritatibus quibus tres posteriores de materia Diaconatus sententiae sunt confutatae, confutari tres posteriores de forma Diaconatus sententias.

Nam, ut loquitur, destructa materia, quae subest forma, necesse est, ut simul evanescat forma. Accedit, quod formae nihil sint aliud quam verba quaedam solemnia ab Ordinate, cum profert materiam, & subicit pronuntiata. Ex quo sequitur si materiam demonstratur nunquam esse ab Ordinate subjectam, verba illa solemnia nunquam fuisse pronuntiata.

Prima ergo sententia, quae materia, manus scilicet impositionis, formam esse ait haec verba, quae pronuntiat Episcopus, cum Diacono imponit manus; *Accipe Spiritum Sanctum ad robur, ad resistendum Diabolo, & tentationibus ejus in nomine Domini.* est preferenda. vide praeter Morinum d. loco. Petr. Sot. lect. 5. de Sacram. ord. Henric. d. l. in sum. lib. 10. cap. 8. §. 1. & 2. Vasq. in 3. part. disp. 248. cap. 4. Ochogaviam de Sacram. Ord. qu. 4. num. 12.

Quam & Pontificale Romanum & diversarum Provinciarum

Rr 2

Ponti-

Orvinus
2. Personis
nes, Ecclesiarum
G IV
32

Pontificalia videntur sequi; non tamen est antiqua: Nec enim ulli rituales, ulla antiqua Sacramentaria, imò ulla recentia ante annos quadringentos scripta, representant illa verba. Nec ulli divinatorum Officiorum Auctores, ut *Isidorus, Alcuinus, Amalarius, Rabanus Maurus, Ivo Carnotensis, Lombardus, aliique*, commemorant verba illa, licet *Diaconi ordinationem* explicent minutè: nec eorum faciunt mentionem rituales sive antiqui, sive recentes.

Sed pro instituto nostro de his satis. Loquendum nunc de *Diaconorum origine, munere & Officio.*

6 *Originem* plerique, tam antiqui, quam recentiores, à Levitis antiquis repetere solent; *d. can. clericos. vers. Grace Diaconi dist. 21. S. Clemens lib. 2. Constitution. cap. 25. inquit; Episcopi namq; sunt vestri Pontifices; Sacerdotes verò vestri sunt Presbyteri: Levites autem vestri, qui nunc sunt Diaconi.* Et S. Hieronymus *in fin. epist. 85. ad Evagrium, ait, Et ut sciamus traditiones Apostolicas sumptas de veteri testamento, quod Aaron & Filii ejus, atq; Levite in templo fuerunt, hoc sibi Episcopi, & Presbyteri, & Diaconi vindicant in Ecclesia.* Expressè dicit S. Hieronymus *libro 2. de Offic. Eccles. cap. 8. Diaconorum origo à Levi tribu accepti exordium.* Confirmant hoc Concilium Aquigranense *can. 7. Amalarius lib. 2. de offic. Eccles. cap. 12. Rabanus Maurus de instit. Cleric. lib. 1. cap. 7. Ivo Carnotensis. serm. 2. de reb. Ecclesiast. aliique Vcteres.*

Quis eos primitus instituerit, disputant Doctores, nonnulli volunt *Salvatorem nostrum* hoc fecisse, alii *Apostolos.*

Apostolos Durandus *in ration. divin. offic. lib. 2. cap. 3. Salmeron. in cap. 3. Actor. Cardinalis Bellarminus tom. 2. lib. de Sacram. Ordin. cap. 6. Cardinalis Baronius. tom. 1. Annal. anno Christi 34. pag. 269. fusi auctoritate d. cap. 6. Actor. ubi dicitur B. Stephanus Diaconus.*

Sed à *Salvatore nostro* institutos communis Theologorum est opinio: *Fundamentum* eorum est *Duplex.* *Primum:* Quia hic ordo est Sacramentum, & constat omnia Sacramenta à Christo ante ejus ascensionem fuisse instituta. *Secundum;* Quia hoc fecit per se, nec ullius institutionem commisit Apostolis. *Card. Cajet. in d. locum Actor. 6. & 1. Timoth. cap. 3. Vasq. tom. 3. disp. 236. cap. 4. num. 49. Roderic. à Cunctis in comment. ad can. Diaconus. dist. 23.*

Diaconi, ab Apostolis creati, curam habuerunt viduarum, pupil-
 lorum, pauperum, aliarumque personarum miserabilium. *d. loco Actor.*
 6. Dicit S. Hieronymus, in factum Diaconorum invehens; *Quis pati-*
atur, ut mensarum & viduarum minister supra eos se tumidus offerat, &
quorum precibus Christi corpus, sanguisq. conficitur? &c. Sciant, quare Di-
aconi constituti sunt; legant acta Apostolorum, recordentur conditionis sue.

Rectè ergò Patres Græci in Concilio Trullano congregati illam
 creationis Diaconorum, (ut putant fuisse multi) causam asserere re-
 formidarunt. *can. 16.* Quapropter Diaconos sive Ministros ab A-
 postolis creatos, negaverunt esse Diaconos sacris mysteriis fervientes; fu-
 isse tantum bonorum quæ donabantur Apostolis Oeconomos & Dif-
 pensatores. Allegato etiam S. Chrysostomi testimonio in probatio-
 nem sententiæ suæ. *Morin. d. loco.*

Fuere ergò *Diaconi*, de quibus Nobis est sermo: electi ex institu-
 tione Divina: *Valent. tom. 4. disput. 4. qu. 1. punct. 2. vers. ad hac. Henriq.*
in sum. lib. 10. cap. 2. §. 2. Durant. de ritib. Eccles. lib. 2. cap. 23. Et erant
 Durand. *in 4. dist. 24. qu. 2. num. 2. Cajetan. tom. 1. opuscul. tract.*
11. arg. 11. & Salmeron. d. loco. Actor. 6. dum expressè volunt *Diacona-*
tum & Subdiaconatum non fuisse institutos à Christo, nec esse Sacra-
 menta. Incurrunt in Concilium Florentinum quod postquam dixit
 Ordinem esse Sacramentum, illiusque materiam explicavit & formam,
 continuo ponit exempla in Ordine, Sacerdotii, Diaconatus & Subdia-
 conatus; & Concilium Tridentinum *sess. 23. cap. 2. & 3. & 6.* ubi ait;
Si quis dixerit in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam divina ordinatio-
ne institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris, id est,
Diaconis, anathema sit.

Meritò ergò, contra Durand. & Cajetan. sustinent Doctores alii,
 ut *Henriquez. in sum. lib. 10. cap. 3. Valent. tom. 4. disp. 9. qu. 1. puncto 4.*
Vasq. in 3. part. tom. 3. disp. 237. Azor. Inst. Moral. part. 2. lib. 3. cap. 27.
qu. 1. Comit. respons. moral. lib. qu. 49. num. 1. cum seq. Diaconatum &
Subdiaconatum à Christo fuisse institutos, & esse verè, & propriè Sacra-
menta. Nec obstat primò; auctoritas D. Cypriani relat. in can. Domi-
nius. ad fin. dist. 93. Quia ibi tantum dicit Christum non ordinasse Dia-
 conos, sicut ordinavit Presbyteros & Episcopos, ex eo enim non sequi-
 tur,

Rr 3 tur,

Orvinus
 2 Personis
 nes, Ecclesiæ

G IV

32

tur, non instituisse illum hunc Ordinem: constituit enim Sacramentum Confirmationis, nec ullum confirmavit. *Vasq. d. disp. 237. cap. 1.* Nec ad verfat *secundo*; Anaclerus Papa, *in epist. 13. cap. 1. ad fin. ubi post enumerationem Ordinum Sacerdotum & Episcoporum, sic aliter; Amplius quam isti duo Ordines Sacerdotum, neq. Nobis à Deo collati sunt, neq. Apostoli docuerunt.* Non enim loquitur de ordinibus omnibus, sed tantum de istis duobus. *Medina dist. lib. 1. de continentia. cap. 47.*

Porro ex eo, quod diximus, *Diaconi ordinationem esse Sacramentum, & quidem ab ordinatione Sacerdotis distinctum*, quis sibi imaginari posset, Nos plura quam septem esse Sacramenta, statuere. Ab istis non sunt. Singuli Ordines per se sunt quidem Sacramenta, numerantur tamen & considerantur tanquam unum solum Sacramentum Ordinis; *Primo*, propter respectum & Ordinem quem habet ad Sacerdotum, in quo in tota sua perfectione consistit hoc Sacramentum. *Juxta* axiomata illud Philosophicum; *Quando unum est propter alterum, ubi unum tantum.* *Secundo*; Quia, licet Sacra Sacerdotis ordinatio & Diaconi non conveniant specie ultima, utpote eandem non habentes materiam, formam, effectum, neque ad eundem finem tendant proxime, nihilominus tamen conveniunt inter se cum *proximi generis nomine*, quippe utrumque est Ordinationis Sacramentum, tum etiam *ordinis*, quatenus referuntur ad eundem finem principalem; videlicet ad efficiendum corpus Christi, & per quandam connexionem ad sacrificandum corpus Christi mysticum. *vide Castrens. ad vers. haeres. cap. 60. Ordo. 5. Campan. in divers. jur. Canon. rub. 2. num. 14. Perr. Sor. loc. 4. de Sacram. Ordin. Barbosa lib. 1. Jur. Ecclesiast. univ. cap. 34. num. 10.*

8 *Ordinandus est Diaconus talis, qui sperat, Deo juvante, se continere posse; can. quicumq. dist. 77.* Esse enim debet *castus*. Propter quod ab Ecclesia initio Diaconis fuit matrimonii prohibitum; *Canon. 25. Apostol. Card. Bellarm. lib. 1. de Clericis. cap. 19. Sanchez. de matrim. lib. 7. disp. 27. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 9. ex cap. 13.* Ordinati tamen, propter defectum calibum, ad ministeria sacra idoneorum, fuere illo tempore uxorati; *can. Diaconi. dist. 28.* postea sancitum ut promitterent continentiam. *fac. can. 1. dist. 27. can. 1. dist. 31. c. conjugatus. de conversat. conjug.*

Cujus autem *atatis* ordinandus esse debeat, non conveniunt cano-
nes; In veteri Testamento, *Levite*, (Quorum, ut diximus, typum ge-
nerunt *Diaconi*) annorum esse debebant viginti quinque: *fac. can. in ve-*
teri. dist. 77. Quam etiam requisivit Ecclesia Christiana primitiva: *can.*
placuit. can. Episcopus. d. dist. can. nemo. dist. 78. Novel. 123. cap. Presby-
terum. Ex constitutione Clementis V. in Concil. Viennens. ut ref. in
Clem. generalem de at. ordinand. sufficiunt anni viginti secundum Con-
cilium Trident. *sess. 23. de reform. cap. 13.* requiruntur *viginti tres.*

Debet præterea habere *testimonium bonum*, in minoribus ordini-
bus probatus, litteris & iis, quæ ad exercendum Ordinem pertinent, in-
structus: *d. Concil. Trident. d. sess. cap. 13. Narbona de atate ad omnes*
altus human. requis. annot. 23. qu. un.

Principale & *palmare* *Diaconi ministerium* & officium est *Sacerdo-*
tim ministrare. Ideoque, ut supra diximus, *Diaconus*, hoc est, *Minister*
sal. &c. dicitur.

Est autem *Diaconus* Sacerdoti ita necessarius, ut Sacerdos sine eo
fungi non possit officio suo. S. Isidorus *d. tract. lib. 2. cap. 8. de Dia-*
conis scribit; *Ipsi clara vocem modum præconis admonent cunctos, sive in*
orando, sive in flectendo genua, sive in psallendo, sive in lectionibus audien-
do; Ipsi etiam ut aures habeamus ad Dominum clamant; Ipsi quoq; evan-
gelizant; Sine Ipsi Sacerdos nomen habet, officium non habet. Nam sic
ut in Sacerdote consecratio, ita in Ministro dispensatio Sacramenti. Illi
orare, Huic psallere mandatur. Ille oblata sanctificat, hic sanctificata dis-
pensat. Ipsi etiam Sacerdotibus propter præsumptionem non licet de men-
sa Domini tollere calicem, nisi eis traditus sit à Diacono. Levite inferunt
oblaciones in altaria, Levite componunt mensam Domini, Levite operiunt
arcam testamenti. Non enim omnes vident alta Mysteriorum quæ operiuntur
à Levitis; ne videant qui videre non debent, & sumant qui servare non
possunt.

Eadem repetit ex dicto S. Isidoro, & confirmat Concilium Aquif-
gran. *cap. 7.* & Rabanus Maurus. *lib. 1. de institut. Clericor. cap. 7.* Lon-
ge plura habet Auctor tractatus de Septem Ordinibus inter opera S. Hie-
ronymi. Quibus addunt Alcuinus; Amalarius *lib. 2. de offic. Eccles.*
cap. 12. alia; Non tamen eis conceditur, ut inquit Concilium Arela-
tense.

Orvinus
Personis
nes, Ecclesiarum

G IV.

32

tense. 2. *can. 15.* & Carthageniense. 4. *can. 38.* Corpus Christi presente Presbytero, citra ejus consensum Populo tradere.

Præter dicta etiam Martyrum & Confessorum, aliarumque miserabilium personarum, in carceribus fidei Christianæ professionis, & captivorum, gerere solebant curam, distribuere iis fidelium oblationes, suppeditare omnia victui necessaria, excipere eorum vota, postremaque voluntatis placita deferre ad Episcopum. *Concil. Carthagen. can. 43. Aurelian. lib. 5. cap. 120.*

Imò olim in omnibus Officiis Ecclesiasticis Diaconis erant officii Populi oblationes Episcopo celebranti offerebant; *euſtazian* in Ecclesia & confessus decorem procurabant; Populum speculabantur, neve citaret murmur, aut se gereret insolentius, in officio continebantur. *Constit. Apostol. can. 27. & 58.* Episcopo prædicanti adstant, ne qui mali auricommodi ei inferretur observantes diligenter: *Euaristo Pa pa teste in epist. in c. Diaconi qui. dist. 93. relata.* Per eos Episcopus omnia ferè Ecclesiastica negotia cujuscunque generis gerebat: *videatur S. Clemens in epist. 1. ei vulgo attributa. & lib. 2. Constit. cap. 44.* negotia necessaria in Comitatu Imperatorum expediebat: *Concil. Sardicense. can. 8. & 9.* ad Concilium provinciale post Presbyteros ingrediebantur. *Concil. Toletan. 4. can. 4.*

Hinc fastu turgidi, conati fuere nonnunquam sese ipsis æquari Presbyteris, & etiamnum præsidere. Teste, & tali resistente accertum D. Hieronymo *epist. 85. ad Euagrium.*

Quem, sed cum fastualio, postea multum represserunt Episcopus, ut conqueritur dictus Auctor. *tract. de septem Ordinibus Ecclesie.*

12 Sed videamus nunc, qualia in dictis antiquis corpori Juris Canonici sint inserta, & quale hodie Diaconorum sit Officium.

Est illud assistere Sacerdotibus; eis in omnibus, quæ aguntur in Sacramentis, ministrare; oblationes ad altare deferre; *can. perlectus dist. 25.* Evangelium populo legere, seu decantare; *Durant. de ritibus Ecclesie. lib. 2. cap. 23. num. 3.* dum hoc facit altiore locum ascendere *Turrecrem. in can. Apostolica. de consecrat. dist. 1. Durant. d. cap. num. 11.* faciemque versus Aquilonem (per quem designatur Diabolus) vertere; *Alcuin. d. tr. de divin. offic. cap. de celebrat. Missæ. Durant. d. lib. 2. cap. 11.*

num. 14. Evangelium publicè prædicare; *d. can. perfectis. ibi prædicare. can. in sancta. dist. 92. ibi ad prædicationis officium. Hugo de S. Victore. lib. 2. de offic. Eccles. part. 3. cap. 11. Raban. Marus, lib. 1. Instit. Sacerdot. cap. 7. non tamen vi suæ ordinationis; de qua can. adjicimus. 16. qu. 1. ubi Gloss. verb. Sacerdotis. Gabr. in 4. dist. 24. qu. 1. art. 3. vers. Diaconorum officium. sed ex Episcopi, Prælati, vel alterius habentis ad illud munus jurisdictionem, licentia; Navarr. cons. 7. de offic. deleg. Valent. tom. 4. disput. 9. de Sacram. Ordin. qu. 1. punct. 3. nec non, sed cum ea, solemniter baptizare: can. Diaconus. dist. 93. can. constat. de consecrat. dist. 4. Moscon. de majest. milit. Eccles. part. 2. lib. 1. cap. 1. Non, nisi extreme, ob longam Episcopi, aut Presbyteri absentiam, necessitate urgente, idem, sed non solemniter, facere; Gloss. verb. necessitas. in d. can. Diaconos. can. constat. baptisma. 19. de consecrat. dist. 4. si faciant fiunt irregulares: Navar. in man. cap. 22. num. 7. Henriquez. in sum. lib. 2. de Baptismo cap. 29. §. 1. Barbof. d. lib. 1. jur. Eccles. univ. cap. 35. num. 29. cum seqq. Nec possunt citra casum necessitatis, vel absentia Sacerdotis, d. can. Diaconos. can. presente. dist. 93. B. Joan. de Capistrano. de auctor. Ecclesia. fol. 51. vers. septimo Diaconatus. Sebast. Casar. in relect. de Eccles. Hierarb. part. 2. disp. 9. §. 2. num. 11. Eucharistiam fidelibus administrare. c. firmiter. vers. si verò. de sum. Trinit. Durand. in ration. divinor. offic. lib. 2. cap. 9. num. 12.*

TITULUS V.
De Diaconissis.
SUMMARI A.

1. Continuatio.	consecrata erant Diaconisse.
2. Diaconorum & Diaconissarum similitudo.	4. Quotuplices ista.
3. An omnes mulieres Deo	5. Virgines.
	6. Vidua.
	7. Ha-

Orvinus
e Personis
nes, Ecclesiast
G IV
32